

ເອກະສານນະໂຍບາຍ ໂດຍຫຍໍ້

ການກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ໃນດິນປ່າເລົ່າຂອງໄຮ່ໝູນວຽນ ເພື່ອການນຳໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ຍືນຍົງໃນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

ກະກຽມໂດຍ: ສູນກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ໂລກ ປະຈຳພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ (World Agroforestry; ICRAF)
ພາຍໃຕ້ການຮ່ວມມືກັບ ກຸ່ມເຮັດວຽກກ່ຽວກັບປ່າໄມ້ສັງຄົມ (ASEAN Working Group on Social Forestry)

World Agroforestry Policy Brief No. 106

ຕົ້ນໄມ້ ແລະ ພືດ ທີ່ເກີດໃໝ່ ໃນດິນໄຮ່ໝູນຫວຽນ ຢູ່ ປາລາວັນ, ຟີລິບປິນ

ຮູບພາບໂດຍ: Wolfram Dressler

ເອກະສານນະໂຍບາຍ ໂດຍຫຍໍ້

ການກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ໃນດິນປ່າເລົ່າຂອງໄຮ່ໝູນວຽນ ເພື່ອການນຳໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ຍືນຍົງໃນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

ກະກຽມໂດຍ: ສູນກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ໂລກ ປະຈຳພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ (World Agroforestry; ICRAF)
ພາຍໃຕ້ການຮ່ວມມືກັບ ກຸ່ມເຮັດວຽກກ່ຽວກັບປ່າໄມ້ສັງຄົມ (ASEAN Working Group on Social Forestry)

ອັກສອນຫຍໍ້

AMS	ASEAN Member State (ປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ)
ASEAN	Association of Southeast Asian Nations (ສະມາຄົມປະຊາຊາດແຫ່ງອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້)
ASFCC	ASEAN-Swiss Partnership on Social Forestry and Climate Change ການຮ່ວມມືອາຊຽນ-ສະວິດເຊີແລນ ດ້ານປ່າໄມ້ສັງຄົມ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ)
AWG-SF	ASEAN Working Group on Social Forestry (ເຄືອຄ່າຍປ່າໄມ້ສັງຄົມອາຊຽນ)
NDCs	Nationally Determined Contributions (ການກຳນົດການປະກອບສ່ວນຂອງປະເທດ)
NDC	Nationally Determined Contributions (ການກຳນົດການປະກອບສ່ວນຂອງປະເທດ)
REDD+	Reducing emissions from deforestation and forest degradation (ການຫຼຸດການປ່ອຍ ທາດອາຍພິດເຮືອນແກ້ວຈາກການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ແລະ ການຊຸດໂຊມຂອງປ່າໄມ້)

ລະບົບການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ເປັນວິທີການທີ່ໃຊ້ຜະລິດພືດກະສິກໍາຕາມລະດູການ ແລະ ການປູກພືດຖາວອນທີ່ປະຕິ ບັດເປັນຮອບວຽນໃນພື້ນທີ່ເດີມ ໂດຍຄວບຄຸມຂະບວນການສືບພັນຂອງພືດຕາມທຳມະຊາດ. ລະບົບເຫຼົ່ານີ້ຍັງມີ ການນຳໃຊ້ຢ່າງແຜ່ຫຼາຍ ໂດຍຊາວກະສິກອນໃນເຂດເນີນສູງ ແລະ ເຂດອ້ອມແຄມປ່າໄມ້ໃນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງ ໃຕ້, ຄຳປະກັນຜົນປະໂຫຍດທາງດ້ານສັງຄົມ ແລະ ນິເວດໃນຫຼາຍໆດ້ານ. ຂັ້ນຕອນການເຮັດໄຮ່ໝູນວຽນສ່ວນ ໃຫຍ່ໄດ້ປະຕິບັດໂດຍໂຮມເອົາການກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້ ເຂົ້ານຳ ເຊິ່ງມີການປູກຕົ້ນໄມ້ຫຼາຍຊະນິດທີ່ ເປັນປະໂຫຍດໃນພື້ນທີ່ດິນປ່າເລົ່າ ເຊິ່ງສາມາດໂຮມເຂົ້າເປັນລະບົບນິເວດປ່າໄມ້ໄດ້. ການກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້ ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນລະບົບກະສິກໍາ ແລະ ໄດ້ຮັບການຍອມຮັບວ່າເປັນ ທາງເລືອກຍຸດທະສາດສຳລັບຊາວກະ ສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ, ປະກອບສ່ວນ ໃນການຄຳປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ການເພີ່ມຄວາມຫຼາກຫຼາຍໃຫ້ຜະ ລິດຕະພັນ ແລະ ເພີ່ມທາງເລືອກແຫຼ່ງຫຼາຍຮັບ ເຊິ່ງຊ່ວຍປັບປຸງ ຄວາມສາມາດໃນການຟື້ນໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດ ພ້ອມທັງຊ່ວຍໃຫ້ເຮັດໜ້າທີ່ໃນການ ເກັບທາດຄາບອນ ແລະ ເຮັດໜ້າທີ່ທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ຈຳເປັນ ອື່ນໆ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ບັນດາລັດຖະບານໃນ ພາກພື້ນສ່ວນຫຼາຍ ມັກສົ່ງເສີມການຂະຫຍາຍໂຕຢ່າງໄວວາ ຂອງລະບົບກະສິກໍາພືດອຸດສະຫະກຳຊະນິດດຽວ ແທນທີ່ຈະສົ່ງເສີມການເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍໂຕຂອງລະບົບໃນແຕ່ ລະໂລຍະ.

ລຳດັບ	ປະເດັນຫຼັກ	ຂໍ້ສະເໜີຕໍ່ນະໂຍບາຍ
1	ລັດຖະບານໃນພາກພື້ນໂດຍທົ່ວໄປຕີລາຄາການເຮັດໄຮ່ໝູນວຽນເປັນການທຳລາຍທຳມະຊາດເປັນຕົ້ນ ແມ່ນ ເປັນສາເຫດຫຼັກຂອງໄຟໄໝ້ປ່າ, ການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ແລະ ການຊຸດໂຊມຂອງຊັບພະຍາກອນດິນ ແລະ ນ້ຳ. ການເຮັດໄຮ່ໝູນວຽນຖືວ່າເປັນວິທີການທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ບໍ່ສາມາດປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ ຖ້າທຽບໃສ່ການກະສິກໍາແບບທັນສະໄໝ ແລະ ແບບສຸມ.	ການເຮັດໄຮ່ໝູນວຽນໃຫ້ຫຼາຍດ້ານ ໃນພື້ນທີ່ທີ່ມີອົງປະກອບພືດປົກຫຸ້ມຫຼາຍໆ ເຊິ່ງນະໂຍບາຍທີ່ ກຸ່ວຂ້ອງຄວນເຫັນຄວາມສຳຄັນຂອງປະໂຫຍດດັ່ງ ກ່າວ.
2	ລັດຖະບານຕີລາຄາຕໍ່ ດິນປ່າເລົ່າວ່າເປັນດິນທີ່ບໍ່ອ່ອນປະ ແລະ ບໍ່ສາມາດໃຫ້ປະໂຫຍດທາງເສດຖະກິດໄດ້. ທີ່ດິນດັ່ງກ່າວບໍ່ໄດ້ຖືກສະແດງໃນ ແຜນທີ່ ຫລື ວ່າຖືວ່າເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງພື້ນທີ່ກະສິກໍາເລີຍ.	ນະໂຍບາຍ ຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນຂອງດິນປ່າເລົ່າ ເປັນປະເພດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ໃຫ້ປະໂຫຍດທາງເສດຖະກິດ ແລະ ເຮັດໜ້າທີ່ທີ່ຈຳເປັນທາງດ້ານນິເວດ.
3	ໃນລະບົບການເຮັດໄຮ່ໝູນວຽນພື້ນເມືອງ, ການເຮັດການຜະລິດໃນພື້ນທີ່ດິນປ່າເລົ່າ ໂດຍນຳໃຊ້ການກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້ ເປັນຍຸດທະສາດການເພີ່ມຄວາມຫຼາກຫຼາຍໃຫ້ກັບຊາວກະສິກອນ ເພື່ອຫຼຸດຄວາມສ່ຽງຕໍ່ຄວາມບໍ່ໝັ້ນຄົງທາງດ້ານອາຫານ ແລະ ລາຍຮັບ.	ການກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້ ໃນລະບົບໄຮ່ໝູນວຽນຊ່ວຍໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ມີຄວາມປອດໄພຈາກການປ່ຽນແປງຂອງຕະຫຼາດ ເຊິ່ງຊ່ວຍເພີ່ມຄວາມສາມາດໃນການຟື້ນໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດ; ການສະໜັບສະໜູນຈາກນະໂຍບາຍແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນຫຼາຍ ເພື່ອຊ່ວຍກະຕຸ້ນໃຫ້ ຊາວກະສິກອນລົງທຶນໃສ່ລະບົບດັ່ງກ່າວຫຼາຍຂຶ້ນ.
4	ການກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້ ໃນດິນປ່າເລົ່າຂອງໄຮ່ໝູນວຽນຊ່ວຍໃຫ້ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບຖາວອນ ແລະ ຍືນຍົງໂດຍປາດສະຈາກການຈູດ ແລະ ທຳລາຍດິນ. ລະບົບດັ່ງກ່າວຊ່ວຍເກັບຮັກສາທາດຄາບອນ ແລະ ເຮັດໜ້າທີ່ທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ.	ນະໂຍບາຍທີ່ກຸ່ວຂ້ອງຕ້ອງໃຫ້ຄວາມສຳຄັນທາງ ດ້ານປະໂຫຍດທີ່ຈະໄດ້ຈາກລະບົບການເຮັດໄຮ່ແບບໝູນວຽນ ໂດຍນຳໃຊ້ການກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້ ໃນດ້ານນິເວດ, ເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ.
5	ນະໂຍບາຍທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບການເຮັດໄຮ່ແບບໝູນວຽນ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການຜະລິດໃນພື້ນທີ່ດິນປ່າເລົ່າ ແລະ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ການປູກພືດດຽວໃນຮູບແບບຕົ້ນໄມ້ ແລະ ພືດກະສິກໍາ ແລະ ສວນປູກຂະໜາດໃຫຍ່ ຂະຫຍາຍໂຕຢ່າງໄວວາ ແທນທີ່ຈະສົ່ງເສີມການຂະຫຍາຍໂຕຂອງລະບົບເຮັດໄຮ່ໝູນວຽນໃນແຕ່ລະໂລຍະ.	ການສະໜັບສະໜູນໃນໄລຍະຂ້າມຜ່ານສູ່ລະບົບກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້ ຈະຊ່ວຍຮັບປະກັນໃຫ້ ໄດ້ຮັບຜົນຜະລິດ, ລາຍໄດ້ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດທາງ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມສູງສຸດ.

ຮູບພາບໂດຍ: World Agroforestry/Noviana Khususiyah

ຮູບພາບໂດຍ: World Agroforestry/Noviana Khususiyah

ການກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ໃນດິນປ່າເລົ່າຂອງໄຮ່ໝູນວຽນ

ການເຮັດໄຮ່ແບບໝູນວຽນສ່ວນຫລາຍແມ່ນສະໜອງພຶດທັບຍາຫານໃຫ້ແກ່ການຊົມໃຊ້ໃນທ້ອງຖິ່ນ ເຊິ່ງການຜະລິດຈົນເຫລືອມີຂາຍແມ່ນມີນ້ອຍຫລາຍ. ການຜະລິດໃນດິນປ່າເລົ່າກໍເປັນຍຸດທະສາດຂອງຊຸມຊົນ ເຊິ່ງຊ່ວຍເພີ່ມຜົນຜະລິດຈາກການກະສິກຳແບບກຸ່ມຕົນເອງປະເພດອື່ນໆ. ວິທີການນຳໃຊ້ພື້ນທີ່ເພື່ອການຜະລິດແບບນີ້ມີບົດບາດສຳຄັນຫລາຍໃນເສດຖະກິດກະສິກຳ ໂດຍການສ້າງລາຍຮັບຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ ຈາກການຄ້າຂາຍສິນຄ້າ ພ້ອມທັງຊ່ວຍເປັນເກາະປ້ອງກັນຄວາມສ່ຽງ ໃນເວລາທີ່ມີຄວາມກົດດັນຂອງສະພາບແວດລ້ອມ ໂດຍການສະໜອງອາຫານທີ່ຫລາກຫລາຍ (Michon 2005, van Noordwijk et al 2008).

ການກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງລະບົບການເຮັດໄຮ່ແບບໝູນວຽນ. ປະຊາຊົນໄດ້ປູກພືດຫລາຍຊະນິດທີ່ເປັນປະໂຫຍດ ໃນພື້ນທີ່ດິນປ່າເລົ່າ ເຊິ່ງເຊື່ອມເຂົ້າກັບລະບົບນິເວດປ່າໄມ້ໄດ້ເປັນຢ່າງດີ.

ໃນປະເທດອິນໂດເນເຊຍ, ຊຸມຊົນປູກຕົ້ນໄມ້ໃຫ້ໝາກ, ຢາງພາລາ, ກາເຟ, ໝາກຄາຄາວ ແລະ ຫວາຍ ເຊິ່ງສ້າງເປັນລະບົບກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ທີ່ຫລາກຫລາຍ ໃນດິນປ່າເລົ່າໃນຮອບວຽນຂອງລະບົບໄຮ່ໝູນວຽນ. ໃນຂະນະທີ່ລະບົບດັ່ງກ່າວຄ້າຍຄືກັບປ່າໄມ້ ແຕ່ລະບົບການກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ເຫລົ່ານີ້ ໄດ້ປະສົມປະສານເຂົ້າກັບລະບົບກະສິກຳຂອງທ້ອງຖິ່ນໄດ້ເປັນຢ່າງດີ.

ໃນປະເທດຟິລິບປິນ, ສວນໄມ້ອຸດສະຫະກຳຂະໜາດນ້ອຍ ທີ່ມີການຂະຫຍາຍພັນພືດຢ່າງໄວວານັ້ນ ແມ່ນກຳລັງຫລຸດລົງ ແຕ່ ພືດທີ່ເກີດໃໝ່ເອງຕາມທຳມະຊາດເຊັ່ນ: ປ່າໄມ້ເກີດໃໝ່ໃນພື້ນທີ່ໄຮ່-ປ່າເລົ່າ ຊ່ວຍສ້າງເກາະປ້ອງກັນສັດຕູພືດ, ພະຍາດ ແລະ ຫຍ້າ ເຊິ່ງສາມາດນຳໃຊ້ເປັນເຂດລ້ຽງສັດໄດ້ ລວມທັງເປັນກຳແພງກັນລົມ ແລະ ເປັນແຫລ່ງຂອງໄມ້ພື້ນ, ອາຫານ ແລະ ພຶດສະໝູນໄພ(Lasco et al 2001).

ໃນປະເທດຫວຽດນາມ, ກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ໄດ້ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ ແລະ ກະສິກຳຕັ້ງແຕ່ກ່ອນຍຸກທັນສະໄໝ ແຕ່ການຄົ້ນຄວ້າທາງວິທະຍາສາດ ເລີ່ມແຕ່ຊຸມປີ 1990 ເປັນຕົ້ນມາ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ມີການນຳໃຊ້ລະບົບແບບພື້ນເມືອງຈຳນວນໜຶ່ງ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ໃນການເຮັດໃຫ້ໝູນວຽນ ແລະ ການນຳສະເໜີລະບົບໃໝ່ ເຊັ່ນ ການປູກພືດເປັນແຖວຍາວ, ການປູກພືດເພື່ອເປັນຮົ່ວກັນ ແລະ ລະບົບ “taungya” (Snelder and Lasco 2008).

ຜົນການຄົ້ນຄວ້າ

ການຫັນປ່ຽນດິນປ່າເລົ່າ ຂອງໄຮ່ໝູນວຽນ

ການຂ້າມຜ່ານເກີດຂຶ້ນໃນລະບົບການເຮັດໄຮ່ໝູນວຽນ ເມື່ອມູນຄ່າທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງຜະລິດຕະພັນຈາກໄມ້ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊັ່ນ ຢາງພາລາ ແລະ ກາເຟ ແລະ ເມື່ອພຶດການຄ້າໄດ້ປ່ຽນແທນພຶດສຳລັບອາຫານ. ໃນກໍລະນີທີ່ການຂ້າມຜ່ານນີ້ທາງໄດ້ຮັບປະສິດທິພາບ, ພຶດສິນຄ້າຈະປ່ຽນແທນການເຮັດໄຮ່ແບບໝູນວຽນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ແທນທີ່ຈະເປັນການພັດທະນາເປັນແຕ່ໄລຍະ, ລັດຖະບານພັດສຸ່ມໃສ່ສິ່ງເສີມການຂ້າມຜ່ານຢ່າງໄວວາສູ່ລະບົບ ແລະ ສວນການກະສິກຳປູກພືດອາຫານແບບຖາວອນ ຫລື ແບບສະເພາະຊະນິດພັນໄມ້ ຫລື ພືດໃດໜຶ່ງ (van Noordwijk et al 2008, Schmidt-Vogt et al 2009). ຕົວຢ່າງ, ຊຸມຊົນໃນປະເທດອິນໂດເນເຊຍໄດ້ຫັນປ່ຽນດິນປ່າເລົ່າສູ່ການປູກສວນປາມນ້ຳມັນ. ການເຮັດໄຮ່ໝູນວຽນ ກໍມີທ່າອ່ຽງຫລຸດລົງ ເນື່ອງຈາກປະຊາຊົນຫັນຈາກການເຮັດຟາມໄປສູ່ກິດຈະກຳອື່ນນອກຟາມ ລວມທັງຮູບແບບການເຮັດກະສິກຳແບບສິນຄ້າຫລາຍຢ່າງ (ໃນດິນປ່າເລົ່າ ຫລື ເປັນສວນ) ແລະ ຫັນໄປເຮັດອາຊີບອື່ນທີ່ບໍ່ແມ່ນການກະສິກຳເລີຍ (Ziegler et al 2011).

ເຖິງແມ່ນວ່າການກະສິກຳເປັນສິນຄ້າຊ່ວຍໃຫ້ປະຊາຊົນທີ່ເຄີຍເຮັດໄຮ່ມີລາຍຮັບເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ມີການເຂົ້າເຖິງດ້ານສຸຂະພາບ ແລະ ການສຶກສາຫລາຍຂຶ້ນກໍຕາມ, ການທີ່ເຮັດການຜະລິດສະເພາະພືດ ຫລື ໄມ້ຊະນິດດຽວ ເຮັດໃຫ້ມີຄວາມສ່ຽງທາງດ້ານການສູນເສຍລາຍຮັບຫລາຍຂຶ້ນ ເນື່ອງຈາກຜົນຜະລິດອາດຕົກຕ່ຳ ຫລື ຕະຫລາດມີການປ່ຽນແປງ. ການເພີ່ມຄວາມຫລາກຫລາຍໃຫ້ຊ່ອງທາງການຜະລິດ ແລະ ລາຍຮັບ ຊ່ວຍ ປັບປຸງຄວາມສາມາດໃນການຟື້ນໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດໃຫ້ຊາວກະສິກອນ. ວິທີການນີ້ສາມາດບັນລຸໄດ້ໂດຍ ການສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາດິນປ່າເລົ່າ ທີ່ລວມເອົາການຟື້ນຟູລະບົບການກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ໃນດິນປ່າເລົ່າຂອງໄຮ່ໝູນວຽນ ແລະ ດິນປ່າເລົ່າທີ່ຊຸດໂຊມ ແທນທີ່ຈະສົ່ງເສີມລະບົບກະສິກຳພືດຊະນິດດຽວໃນພື້ນທີ່ເດີມ.

ກຳມະສິດທີ່ດິນທີ່ບໍ່ໝັ້ນຄົງ

ໃນພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້, ລັດຖະບານໄດ້ສຸ່ມໃສ່ຄວບຄຸມພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ ແຕ່ຂໍ້ມູນພື້ນທີ່ເຮັດໄຮ່ໝູນວຽນບໍ່ໄດ້ຖືກເກັບກຳເຂົ້າໃນສະຖິຕິປ່າໄມ້ ເຖິງແມ່ນວ່າເຂດດັ່ງກ່າວຈະຖືກຄຸ້ມຄອງດ້ວຍລະບຽບການຂອງປ່າໄມ້ກໍຕາມ. ລັດຖະບານສ່ວນຫລາຍບໍ່ໄດ້ກຳນົດເອົາພື້ນທີ່ດິນປ່າເລົ່າເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງເຂດກະສິກຳ ແຕ່ກໍກຳນົດໃຫ້ເຂດດິນປ່າເລົ່ານັ້ນເປັນເຂດປ່າຊຸດໂຊມ ຫລື ດິນທີ່ຖືກປ່ອຍປະ. ເຖິງແມ່ນວ່າດິນປ່າເລົ່າຈະກວມເອົາເນື້ອທີ່ຫລາຍລ້ານເຮັກຕ້າກໍຕາມ, ພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວບໍ່ໄດ້ຖືກກຳນົດເຂົ້າໃນປະເພດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ຊຸມຊົນທີ່ອາໄສໃນເຂດພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ທີ່ຄຸ້ມຄອງໂດຍລັດຖະບານ ມີສ່ວນນ້ອຍທີ່ຈະໄດ້ຮັບກຳມະສິດທີ່ດິນທີ່ເຂົາເຈົ້າຄຸ້ມຄອງ. ພື້ນທີ່ດິນກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ແລະ ພື້ນທີ່ດິນປ່າເລົ່າທີ່ມີການນຳໃຊ້ນ້ອຍ ຍັງບໍ່ສາມາດໄຈ້ແຍກໄດ້ຢ່າງແນ່ນອນໃນແຜນທີ່ຂອງລັດຖະບານ. ຍ້ອນບໍ່ໄດ້ຮັບສິດໃນການເຂົ້າເຖິງພື້ນທີ່ດິນປ່າເລົ່າ ເນື່ອງຈາກລັດຖະບານກຳນົດເປັນເຂດປ່າໄມ້ ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນຕ້ອງໄດ້ເຂົ້ານຳໃຊ້ເຂດດັ່ງກ່າວແບບລ່ວງລະເມີດກົດໝາຍ ຫລື ຫັນເປັນການເຮັດໄຮ່ຖາວອນ.

ຕົວຢ່າງຈາກປະເທດພິລິບປິນ:

ໃນປະເທດພິລິບປິນ, ການຕໍ່ຕ້ານການຖ່າງປ່າເຮັດໄຮ່ແມ່ນສົ່ງເສີມໃຫ້ນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ ແລະ ການເຮັດການຜະລິດ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ມີການສົ່ງເສີມການຢຸດຕິການເຮັດໄຮ່ແບບໝູນວຽນ. ໃນເຂດເນີນສູງ, ປະຊາຊົນທີ່ອົບພະຍົບມາອາໄສຢູ່ ເຂດດັ່ງກ່າວທີ່ຮັ່ງມີກວ່າ ແລະ ມີກຳມະສິດທີ່ດິນທີ່ໝັ້ນຄົງ ສາມາດເຮັດການຜະລິດເຂົ້ານຳໄດ້ ໃນຂະນະທີ່ຊຸມຊົນພື້ນເມືອງທີ່ທຸກຍາກສາມາດເຮັດໄດ້ໜຶ່ງໄຮ່ໝູນວຽນ ຫລື ມີສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເທົ່ານັ້ນ. ດ້ວຍເຫດນັ້ນ, ການອົບພະຍົບເຂົ້າສູ່ເຂດເນີນສູງໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການແບ່ງແຍກກຸ່ມຊຸມຊົນພື້ນເມືອງ (Suarez and Sajise 2010) ແລະ ຍັງໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມເນື່ອງຈາກການເຮັດກະເສດສຸມ. ໃນບັນດາກຸ່ມປະຊາຊົນພື້ນເມືອງ ຍັງໄດ້ຮັບຄວາມກົດດັນໃນການເພີ່ມຜົນຜະລິດ ເພື່ອຕອບສະໜອງໃຫ້ກັບການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະຊາກອນ ເຊິ່ງສົ່ງຜົນຕໍ່ຄວາມຍືນຍົງຂອງລະບົບໄຮ່ໝູນວຽນຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ການກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ໃນດິນປ່າເລົ່າ ຂອງໄຮ່ໝູນວຽນ ທີ່ຍືນຍົງ

ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນການຜະລິດຂອງປະຊາຊົນທີ່ຍ້າຍຖິ່ນຖານພາຍໃນ ແລະ ການເຮັດທຸລະກິດກະສິກຳ ສົ່ງຜົນແຕກຕ່າງກັນກັບນຳໃຊ້ທີ່ດິນພາຍໃຕ້ລະບົບການເຮັດໄຮ່ໝູນວຽນແບບພື້ນເມືອງ ເນື່ອງຈາກລະບົບດັ່ງກ່າວປ່ຽນແທນປ່າໄມ້ດ້ວຍພືດອາຫານຕາມລະດູການ ແລະ ພືດຖາວອນ ໂດຍທີ່ຄາດການຄຳນຶງເຖິງຄວາມຍືນຍົງຂອງລະບົບ.

ລະບົບໄຮ່ໝູນວຽນຂອງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ທີ່ຊັບຊ້ອນ ໄດ້ໂຮມເອົາການຜະລິດ ແລະ ຄວາມຫລາກຫລາຍ, ພື້ນທີ່ກະ ສິກຳ-ປ່າໄມ້ ໄດ້ເຮັດໜ້າທີ່ທາງດ້ານນິເວດ ເຊິ່ງສຳຄັນຫລາຍຕໍ່ຄວາມຢູ່ດີກິນດີ ແລະ ຊີວິດການ ເປັນຢູ່ທີ່ດີຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ. ລະບົບດັ່ງກ່າວມີສ່ວນສຳຄັນຫລາຍໃນການ ອະນຸລັກຊະນິດພັນພືດ ແລະ ສັດ ພື້ນເມືອງ ແລະ ເປັນປະໂຫຍດຫລາຍຊະນິດ.

ລະບົບເຫລົ່ານີ້ຖືໄດ້ວ່າເປັນລະບົບທີ່ດີກວ່າ ຖ້າທຽບໃສ່ການກະສິກຳແບບພື້ນເມືອງ ຍ້ອນຊ່ວຍຮັກສາດິນ ແລະ ບໍ່ຕ້ອງ ການນຳໃຊ້ວັດຖຸດິບທີ່ມີລາຄາສູງ ຫລື ເປັນອັນຕະລາຍ ເຂົ້າໃນການຜະລິດ ເຊັ່ນ: ບຸ່ຍເຄມີ, ຢາຂ້າຫຍ້າ ຫລື ຢາປາບ ສັດຕູພືດ (Suarez and Sajise 2010, Dressler et al 2014).

ກົງກັນຂ້າມກັບການເຮັດໄຮ່ແບບໝູນວຽນ ແລະ ການປູກພືດຊະນິດດຽວໃນພື້ນທີ່ເດີມ ແບບທົ່ວໄປ, ການກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ໃນດິນປ່າເລົ່າຂອງໄຮ່ໝູນວຽນ ສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ມີການນຳໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ຖາວອນ ໂດຍປາດສະຈາກການຈູດ ຫລື ຄວາມສູງຂອງດິນຊຸດໂຊມ. ລະບົບດັ່ງກ່າວຖືໄດ້ວ່າເປັນລະບົບທີ່ມີປະສິດທິຜົນໃນການຟື້ນຟູທີ່ດິນທີ່ຊຸດໂຊມ ໃຫ້ກາຍເປັນພື້ນທີ່ອຸດົມສົມບູນ ແລະ ຍືນຍົງ. ລະບົບດັ່ງກ່າວນຳໃຊ້ລະບົບສືບພັນຂອງພືດຕາມທຳມະຊາດ ທີ່ມີການປ່ຽນແປງສະເໝີ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ພືດໄລຍະບຸກເບີກສາມາດເຂົ້າປົກຫຸ້ມເຂດພື້ນທີ່ເປີດໄດ້. ລະບົບການປູກພືດ ແບບສຸມ ທີ່ປ່ຽນແທນການ ເຮັດໄຮ່ໝູນ ວຽນຍັງຊ່ວຍຫລຸດປະລິມານທາດຄາບອນໄດ້ (Ziegler et al 2010). ຜົນການຖືກຖຽງກັນກ່ຽວນະໂຍບາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບໂຄງການຫລຸດທາດອາຍພິດເຮືອນແກ້ວຈາກການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ການຊຸດໂຊມຂອງພື້ນທີ່ ໃນລະດັບສາກົນ ໄດ້ເປັນເອກະພາບວ່າພື້ນທີ່ທີ່ມີຊະນິດພັນໄມ້ປະສົມປະສານ ມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ໜ້າທີ່ທາງດ້ານນິເວດໃນພື້ນທີ່ຂອງຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ ລວມທັງໄຮ່ໝູນວຽນ ແລະ ການກະສິກຳ-ປ່າໄມ້. ເຖິງແມ່ນວ່າລະບົບກະສິກຳປ່າໄມ້ໃນຮູບແບບໄຮ່ໝູນວຽນຈະມີປະໂຫຍດຫລາຍດ້ານກໍຕາມ, ໂຄງການລິເລີ່ມການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ໃນທົ່ວໂລກ ແລະ ລັດຖະບານ ຂອງຫລາຍປະເທດໄດ້ສືບຕໍ່ສຸມໃສ່ການຫັນປ່ຽນພື້ນທີ່ໄຮ່ໝູນວຽນ ໄປສູ່ການນຳໃຊ້ແບບອື່ນດ້ວຍເຫດຜົນທີ່ ວ່າການເຮັດໄຮ່ໝູນວຽນນັ້ນ ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ປ່າໄມ້, ມີບົດບາດນ້ອຍໃນການປັບປຸງຊີວິດການເປັນ ຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ເປັນແຫລ່ງປ່ອຍອາຍພິດເຮືອນແກ້ວສູງກວ່າການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບອື່ນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ລະບົບກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ເປັນລະບົບທີ່ສາມາດຮັກສາທາດຄາບອນໄດ້ດີທັງຈາກຊີວະມວນເທິງໜ້າດິນ ແລະ ໃຕ້ດິນ.

ການຂ້າມຜ່ານທີ່ຍືນຍົງ

ໃນທຳມະການທີ່ການຂ້າມຜ່ານໃນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ຍັງດຳເນີນໄປຢູ່, ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບອື່ນມີຄວາມບໍ່ແນ່ນອນ ໂດຍສະເພາະລະບົບທີ່ມີລັກສະນະສຸມ, ການຜັດປ່ຽນຊະນິດພືດປູກ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້ ຕໍ່ກັບການຄ້າປະກັນຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ເຮັດໜ້າທີ່ທາງດ້ານລະບົບນິເວດທີ່ຈຳເປັນ ທຽບໃສ່ລະບົບໄຮ່ໝູນວຽນປະຈຸບັນ (Dressler et al 2014).

ການຫັນປ່ຽນຈາກລະບົບໄຮ່ແບບໝູນວຽນໄປສູ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບອື່ນ ສາມາດສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຊີວະນາໆພັນ ແລະ ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ ຍ້ອນທີ່ດິນຖືກນຳໃຊ້ມີໄລຍະຖີ່ຂຶ້ນກວ່າເດີມ (Cruz 2015). ຊາວກະສິກອນອາດໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຕໍ່ການຄ້າປະກັນທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ, ການເຂົ້າເຖິງທີ່ດິນ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງທ້ອງຖິ່ນ. ດ້ວຍເຫດນີ້, ການຂ້າມຜ່ານໂດຍນຳໃຊ້ການພັດທະນາເປັນແຕ່ລະໄລຍະສູ່ລະບົບກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ຈຶ່ງມີທ່າແຮງໃນການປັບປຸງວິທີການເຮັດໄຮ່ໝູນວຽນ ແລະ ໃຫ້ທາງເລືອກສຳຮອງແທນລະບົບການຜະລິດໄມ້ ແລະ ພືດກະສິກຳຊະນິດດຽວໃນພື້ນທີ່ເດີມ.

	ລະບົບຜະລິດພືດຊະນິດດຽວໃນພື້ນທີ່ເດີມ ແບບສະເພາະ	ລະບົບກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ໃນດິນປ່າເລົ່າຂອງໄຮ່ໝູນວຽນ.
ຈຸດດີ	ຖານະການເງິນຂອງຊາວກະສິກອນດີຂຶ້ນຍ້ອນມີການຜະລິດແບບສະເພາະເຈາະຈົງ.	<ul style="list-style-type: none"> ການມີຜະລິດຕະພັນທີ່ຫລາກຫລາຍຊ່ວຍປັບປຸງ ຄວາມສາມາດໃນການພື້ນໂຕ, ຊ່ວຍປັບປຸງການຜະລິດກຸ້ມຕົນເອງ ແລະ ປັບປຸງການບໍລິໂພກອາຫານໃຫ້ດີຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ. ຊ່ວຍຮັກສາໜ້າທີ່ທາງດ້ານລະບົບນິເວດທີ່ຈຳເປັນ. ສາມາດນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບຖາວອນໄດ້ ແລະ ເປັນແຫລ່ງເກັບຮັກສາທາດຄາບອນທີ່ມີປະສິດທິພາບ.
ຈຸດອ່ອນ	<ul style="list-style-type: none"> ຊາວກະສິກອນມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການສູນເສຍລາຍຮັບຍ້ອນຜົນຜະລິດຕົກຕ່ຳ ຫລື ການປ່ຽນແປງຂອງຕະຫລາດສູງກວ່າ. ການຫັນປ່ຽນພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ໂດຍຂາດການຄຳນຶງເຖິງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບຍືນຍົງ. ນຳໃຊ້ວັດຖຸດິບທີ່ມີລາຄາສູງ ແລະ ເປັນອັນຕະລາຍ (ປຸຍເຄມີ, ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ຢາຂ້າຫຍ້າ) 	<ul style="list-style-type: none"> ຂາດການນຳໃຊ້ທ່າແຮງຂອງລະບົບໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດສູງສຸດ ແລະ ການນຳໃຊ້ຍັງຕ່ຳກວ່າລະດັບທີ່ຈະເກີດຜົນສູງສຸດ. ຖືກຕີລາຄາວ່າເປັນດິນຂາດການນຳໃຊ້ ຫລື ດິນທີ່ຊຸດໂຊມ.
ໂອກາດ	ມີນະໂຍບາຍທີ່ສົ່ງເສີມການຂະຫຍາຍໂຕຢ່າງໄວວາ.	ການເຕີບໃຫຍ່ເປັນແຕ່ລະໄລຍະ ເພື່ອການພື້ນຟູພື້ນທີ່ດິນປ່າເລົ່າທີ່ຊຸດໂຊມ.
ສິ່ງທ້າທາຍ	<ul style="list-style-type: none"> ລະດັບຄວາມຍືນຍົງທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຕ່ຳ. ຜົນຜະລິດຫລຸດລົງໃນໄລຍະການຜະລິດຍາວນານ ຍ້ອນການຊຸດໂຊມຂອງດິນ. 	<ul style="list-style-type: none"> ພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວບໍ່ໄດ້ຖືກກຳນົດເຂົ້າໃນປະເພດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ. ມີການຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານກຳມະສິດທີ່ດິນຕ່ຳ ແລະ ຂາດການເຫັນຄວາມສຳຄັນ. ມີການຂ້າມຜ່ານຢ່າງໄວວາສູ່ລະບົບກະສິກຳຖາວອນ ແລະ ການຜະລິດພືດຊະນິດດຽວໃນພື້ນທີ່ເດີມ.

ຮູບພາບ 1: ການວິເຄາະ ຈຸດດີ, ຈຸດອ່ອນ, ໂອກາດ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍ ຂອງລະບົບຜະລິດພືດຊະນິດດຽວໃນພື້ນທີ່ເດີມ ກັບລະບົບກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ໃນຮູບແບບໄຮ່ໝູນວຽນ-ການຜະລິດໃນພື້ນທີ່ດິນປ່າເລົ່າ.

Jagung di lahan ladang | Foto: World Agroforestry/Mr.Sarun Jit-aree

ຂໍສະເໜີ

ດ້ວຍເປົ້າໝາຍຍຸດທະສາດອາຊຽນດ້ານການຮ່ວມມືໃນຂະແໜງການອາຫານ, ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ບັນດາປະເທດ ສະມາຊິກອາຊຽນ ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ຫລາຍວຽກງານ.

- ນຳໃຊ້ນະໂຍບາຍທີ່ສົ່ງເສີມ ລະບົບກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ໃນການເຮັດໄຮ່ໝູນວຽນ-ການຜະລິດໃນພື້ນທີ່ດິນປ່າເລົ່າ ໂດຍນຳໃຊ້ລະບົບການສືບພັນພືດຕາມທຳມະຊາດ ເພື່ອຊ່ວຍຟື້ນຟູດິນປ່າເລົ່າທີ່ຂາດການນຳໃຊ້ ແລະ ຊຸດ ໂຊມ ໃຫ້ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ.
- ຂະຫຍາຍລະບົບການກະສິກຳປ່າໄມ້ໃນເຂດດິນປ່າເລົ່າ ແລະ ລາຍງານຜົນເປັນວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ເໝາະ ສົມຂອງປະເທດ ແລະ ກຳນົດເປັນການປະກອບສ່ວນຂອງປະເທດໃນການຊ່ວຍຫລຸດຜົນກະທົບຈາກການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (NAMA ແລະ NDC).
- ສ້າງຄວາມອາດສາມາດ, ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫລືອທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານການເງິນແກ່ປະຊາຊົນທີ່ເຮັດໄຮ່ໝູນວຽນ ເພື່ອພັດທະນາລະບົບກະສິກຳ-ປ່າໄມ້. ສະໜອງແນວພັນປູກທີ່ມີຄຸນນະພາບ, ເພີ່ມຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບການປູກ ແລະ ບົວລະບັດຮັກສາຕົ້ນໄມ້ ແລະ ເພີ່ມຄວາມສາມາດ ແລະ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ໃຫ້ຫລາຍຂຶ້ນ.
- ສົ່ງເສີມການສ້າງຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າທີ່ທົ່ວເຖິງໃຫ້ກັບຜະລິດຕະພັນທີ່ໄດ້ຈາກລະບົບກະສິກຳ-ປ່າໄມ້, ສະໜອງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຕະຫລາດໃຫ້ເໝາະສົມ ພ້ອມທັງເຊື່ອມໂຍງປະຊາຊົນທີ່ເຮັດໄຮ່ໝູນວຽນ ເຂົ້າກັບຕະຫລາດ ແລະ ສົ່ງເສີມການເຊື່ອມໂຍງພາກພື້ນ.
- ຮັບປະກັນຄວາມໝັ້ນຄົງໃນກຳມະສິດທີ່ດິນ ແກ່ປະຊາຊົນທີ່ເຮັດໄຮ່ໝູນວຽນ ໃນການນຳໃຊ້ພື້ນທີ່ໄຮ່ ຜ່ານມາດຕະການສະໜັບສະໜູນໂດຍລັດຖະບານ (ເຊັ່ນ: ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນ) ແລະ ການປະຕິຮູບການຜະລິດ ໂດຍເນັ້ນໃສ່ການສົ່ງເສີມການລົງທຶນໄລຍະຍາວໃສ່ການກະສິກຳ-ປ່າໄມ້.

ຄຳອະທິບາຍຊ້ອນທ້າຍ

1. ຄຳວ່າ “Taung” ໝາຍຄວາມວ່າເນີນ ແລະ “ya” ການຜະລິດ ເຊິ່ງໄດ້ຖືກຄົ້ນຄິດຂຶ້ນໃນປະເທດມຽນມາ ໃນຊຸມປີ 1850 ໂດຍທ່ານ Dietrich Brandis (1824–1907), ນັກປ່າໄມ້ຄົນເຢຍລະມັນ ທີ່ເຮັດວຽກໃຫ້ແກ່ໜ່ວຍງານປ່າໄມ້ຂອງກະສັດ ໃນມຽນມາ. ພາຍໃນລະບົບ Taungya, ຊາວກະສິກອນ ສາມາດປູກພືດກະສິກຳໃນພື້ນທີ່ສ່ວນໄມ້ທີ່ປູກໄພໄດ້ (Watson 2013).
2. ໃນທຳມະຊາດ, ວົງຄະນະຍາດພືດປະສົບຜົນສຳເລັດໃນການຂະຫຍາຍພັນແຂ່ງກັບຊະນິດອື່ນຕະຫລອດເວລາ, ເປັນ ຂະບວນການທີ່ຕິດຕໍ່ກັນເອີ້ນວ່າ “natural succession” ເຊິ່ງໝາຍເຖິງການສືບພັນຂອງພືດຕາມທຳມະຊາດ (Goetsch 1992). ການປ່ຽນແປງໃນການສືບພັນຂອງພືດຕາມທຳມະຊາດ ເປັນຂະບວນການປ່ຽນແປງໂຄງສ້າງຊະນິດພັນພືດ ທີ່ພົບເຫັນໃນທຳມະຊາດ ເຊັ່ນ ພາຍຫລັງໄຟໄໝ້ປ່າ.

ເອກະສານອ້າງອີງ

- Cruz A. 2015. *The past, present and future of swidden agriculture*. Nairobi: World Agroforestry Centre (ICRAF). <http://blog.worldagroforestry.org/index.php/2015/05/07/the-past-present-and-future-of-swidden-agriculture/>
- Dressler W, Wilson D, Clendenning J, Cramb R, Mahanty S, Lasco R, Gevana D. 2015. Examining how long fallow swidden systems impact upon livelihood and ecosystem services outcomes compared with alternative land uses in the uplands of Southeast Asia. *Journal of Development Effectiveness* 7(2):210–229.
- Lasco RD, Visco RG, Pulhin JM. 2001. Secondary forests in the Philippines: formation and transformation in the 20th century. *Journal of Tropical Forest Science* 13(4):652–670.
- Fox J, Fujita Y, Ngidang D, Peluso N, Potter L, Sakuntaladewi N, Sturgeon J, Thomas D. 2009. Policies, political economy and swidden in Southeast Asia. *Human Ecology* 37:305–322.
- Goetsch E, Colinas FT. 1992. *Natural succession of species in agroforestry and in soil recovery*. Paper. http://www.agroforesta.net/artigos/agroforestry_1992_gotsch.pdf. Accessed 23/05/2016.
- Li P, Feng Z. 2016. Extent and area of swidden in montane mainland Southeast Asia: estimation by multi-step thresholds with Landsat-8 OLI data. *Remote Sensing* 8.
- Michon G. 2005. *Domesticating forests: how farmers manage forest resources*. Bogor, Indonesia: Center for International Forestry Research.
- Schmidt-Vogt D, Leisz SJ, Mertz O, Heinemann A, Thiha T, Messerli P, Dao TM. 2009. An assessment of trends in the extent of swidden in Southeast Asia. *Human Ecology* 37(3):269–280.
- Snelder D, Lasco R, eds. 2008. *Smallholder tree growing for rural development and environmental services: lessons from Asia*. Advances in Agroforestry 5. Dordrecht, Netherlands: Springer.
- Suarez RK, Sajise PE. 2010. Deforestation, swidden agriculture and Philippine biodiversity. *Philippine Science Letters* 3(1):91–99.
- van Noordwijk M, Mulyoutami E, Sakuntaladewi N, Agus F. 2008. *Swiddens in transition: shifted perceptions on shifting cultivators in Indonesia*. Bogor, Indonesia: World Agroforestry Centre (ICRAF) Southeast Asia Regional Program.
- Watson C. 2013. *New agroforestry horizons in Myanmar: the challenge of slash and burn*. Nairobi: World Agroforestry Centre (ICRAF). <http://blog.worldagroforestry.org/index.php/2013/12/20/new-horizons-for-icraf-in-myanmar-the-challenge-of-slash-and-burn/>
- Ziegler AD, Fox JM, Webb EL, Padoch C, Leisz SJ, Cramb R, Vien TD. 2011. Recognizing contemporary roles of swidden agriculture in transforming landscapes of Southeast Asia. *Conservation Biology* 25(4):846.

ຜູ້ຂຽນ

Sébastien de Royer (s.royer@cgiar.org)

Anantika Ratnamhin (a.ratnamhin@cgiar.org)

Prasit Wangpakapattanawong (p.wang@cgiar.org)

ການອ້າງອີງເອກະສານສະບັບນີ້ທີ່ຖືກຕ້ອງ

- De Royer S, Ratnamhin A, Wangpakapattanawong P. 2019. *Swidden-fallow agroforestry for sustainable land use* (in Lao). Policy Brief No. 106, Agroforestry options for ASEAN series No.2. Bogor, Indonesia: World Agroforestry (ICRAF) Southeast Asia Regional Program; Jakarta, Indonesia: ASEAN-Swiss Partnership on Social Forestry and Climate Change.

For more information, contact

AWG-SF Secretariat

Manggala Wanabhakti Building, Block VII, 4th Floor,
Jalan Gatot Subroto, Senayan, Jakarta 10270, Indonesia
Tel: +62-21-5703246, ext 478 - Fax: +62-21-5730136

World Agroforestry (ICRAF) Southeast Asia Regional Program

Jl. CIFOR, Situ Gede, Sindang Barang, Bogor 16115
[PO Box 161, Bogor 16001] Indonesia
Tel: +(62) 251 8625415 | Fax: +(62) 251 8625416
Email: icraf-indonesia@cgiar.org
www.worldagroforestry.org/region/southeast-asia
blog.worldagroforestry.org

ASEAN Working Group on Social Forestry (AWG-SF) is government-initiated network that aims to strengthen social forestry in Southeast Asia through the sharing of information and knowledge. AWG-SF established by the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) Senior Officials on Forestry (ASOF) in August 2005, linking government forestry policy makers directly with the civil society organizations, research organizations, academia, private sector, and all of whom share a vision of promoting social forestry policy and practices in ASEAN.

The **ASEAN-Swiss Partnership on Social Forestry and Climate Change (ASFCC)** is a Partnership Programme of ASEAN that aims to contribute to the ASEAN Mandate and Policy Framework through support for the ASEAN Working Group on Social Forestry and the ASEAN Multi sectoral Framework on Climate Change towards Food Security.